

ZAŠTO JE VAŽNO DA SE #ProBudiJednakost?

Razna istraživanja i pokazatelji pokazuju kako su Romi u Hrvatskoj višestruko marginalizirana skupina, i to u svim područjima društvenog, ekonomskog i političkog života.

Ključno istraživanje o položaju Roma u Hrvatskoj proveli su Centar za mirovne studije i tvrtka Ecorys Hrvatska 2017. godine u korist Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade RH, koje je uključivalo predistraživanje odnosno mapiranje romskih zajednica, intervjue i fokus grupe s ključnim dionicima u romskoj zajednici, ali i predstavnicima institucija na lokalnom nivou (škola, općina, gradova i županija, domova zdravlja, centara za socijalnu skrb, policije itd.)

EKONOMSKA SITUACIJA I ZAPOŠLJAVANJE

- **ukupna potrošnja kućanstva (medijan) iznosila svega 2500 kuna. 80% kućanstava nije si u promatranom mjesecu moglo priuštiti neočekivane nužne troškove** poput primjerice kupovine novog hladnjaka.
- Podaci o zapošljavanju ocrtavaju sljedeću sliku: **samo 7% romske populacije (12% muškaraca i 3% žena) ima stalan plaćeni posao na puno radno vrijeme.** Na razini uzorka ispitanika u dobi od 15 do 65 godina, **njih ukupno 46% nikad ne radi plaćene poslove** (60% žena i 32% muškaraca).
- Među osobama koje su u promatranom godini aktivno tražile posao, **čak 46% ispitanika izjavilo da se pri traženju posla osjećalo diskriminirano na temelju toga što su Romi.**

OBRAZOVANJE

- **Čak 69% djece u dobi od 3 do 6 godina ne pohađa ni vrtić ni predškolu.**
- Također, nalazi provedenog istraživanja pokazuju da relativno visok postotak djece u dobi od 7 do 14 godina **pohađa redovito osnovnu školu, odnosno 95% djece obuhvaćene istraživanjem.**
- No, istraživanje pokazuje da znatno manji postotak mladih Roma pohađa srednju školu – **svega 31% mladih od 15 do 18 godina obuhvaćenih istraživanjem pohađa srednju školu,** premda 91% ispitanih roditelja kojima djeca pohađaju osnovnu školu, izrazito žele da njihova djeca nastave školovanje. Najčešći razlozi odustajanja od srednje škole su sklapanje braka, financijski razlozi, loši obrazovni rezultati, te trudnoća i postajanje roditeljem.

ZDRAVLJE

- **7% populacije nema važeće zdravstveno osiguranje,** najčešće zbog razloga nepoštivanja rokova za prijavljivanje na HZZO, te drugih razloga.
- **Čak 55% ispitanika iskazalo je da u posljednjih 12 mjeseci bilo u situaciji u kojoj si njihovo kućanstvo nije moglo priuštiti plaćanje nekog lijeka ili medicinske usluge koja je bila potrebna nekom članu kućanstva.**

SOCIJALNA SKRB

- **86% kućanstava uključenih u istraživanje koristi barem jednu vrstu socijalne pomoći i/ili usluge, ili novčanih davanja. U najvećem broju slučajeva (59%) radi se o naknadi za djecu (dječjem doplatku), zajamčenoj minimalnoj naknadi (54%), pravu na ogrijev (43%). 62% ispitanika nezadovoljno je sustavom socijalne skrbi (45% vrlo nezadovoljno, 17% većinom nezadovoljno).**

PROSTORNO UREĐENJE, STANOVANJE I ZAŠTITA OKOLIŠA

- **Od 1483 ispitana kućanstva, podaci o životu u kućama koje su u vrlo lošem stanju/ruševnim kućama i barakama/stračarama govore da je takvih je objekata 32%. 73% kućanstava nema kanalizaciju, 54% WC u kući/stanu, 50% nema kupaonicu s kadom ili tušem, 43% nema vodu dobivenu iz vodovoda.**

ISKUSTVA DISKRIMINACIJE

- **U promatranih godinu dana, 28% ispitanika kaže da je bilo diskriminirano, u najvećem broju slučajeva u području rada i zapošljavanja (49%), socijalne skrbi (37%), trgovini i uslužnim djelatnostima (33%), u postupanjima policije (31%), u području zdravstvene zaštite (25%), obrazovanju (22%)**
- **17% ispitanika nekad je u životu doživjelo da ih je netko fizički napao zato što su Rom/Romkinja**

DRUŠTVENI KONTEKST DISKRIMINACIJE ROMA I STAVOVI OPĆE POPULACIJE O ROMIMA

- **Gotovo polovica (48,3%) građana Hrvatske u potpunosti se slaže s tvrdnjom da većina Roma živi od socijalne pomoći i ne želi raditi (Ured pučke pravobraniteljice, 2016)**
- **8,9% ispitanika iz opće populacije u potpunosti slaže s tvrdnjom da „Romi zaposleni u uslužnim djelatnostima (trgovini, ugostiteljstvu) bi sigurno odbili mnoge klijente“, dok se 19,5% ispitanika uglavnom slaže s tom tvrdnjom (Ured pučke pravobraniteljice, 2016).**
- **2013. godine percepciju Roma kao prijetnje sigurnosti građana Republike Hrvatske i njihove imovine, izrazilo je 41,4% ispitanika, a 2017. godine da 25,2% ispitanika (Lalić, 2017)**

Romi u prosjeku negativnije percipirani od ostalih naroda – 8,9% ispitanika iskazalo je izrazito negativno mišljenje o njima, dok je 22,1% izrazilo prilično negativno mišljenje, a po prosječnoj ocjeni su najniže rangirana etnička skupina (M = 2,83) (Klasnić i Rukavina, 2013).